

BẢN TIN NGÀY NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG

(Cập nhật 27/8/2020)

Tình hình nổi bật

Ngày 26/8, Mỹ tuyên bố trừng phạt 24 công ty và các cá nhân Trung Quốc liên quan tới việc bồi đắp đảo nhân tạo trên Biển Đông. 24 công ty này bị đưa vào danh sách đen, không được mua các sản phẩm của Mỹ. Những cá nhân chịu trách nhiệm hoặc đồng lõa trong các hoạt động: (i) cải tạo quy mô lớn, xây dựng hoặc quân sự hóa tại các tiền đồn tranh chấp trên Biển Đông; (ii) cưỡng ép và ngăn cản các bên yêu sách ở Đông Nam Á tiếp cận tài nguyên xa bờ, sẽ bị Mỹ áp đặt lệnh hạn chế thị thực. Họ cùng gia đình từ nay sẽ không được nhập cảnh vào Mỹ.

Bộ trưởng Ngoại giao Philippines Teodoro Locsin Jr, ngày 26/8 trả lời phỏng vấn trên ABS-CBN hôm 26/08, tuyên bố Philippines sẽ tìm đến sự giúp đỡ từ thỏa thuận quốc phòng với Mỹ nếu bị Trung Quốc tấn công trên biển Đông và sự hiện diện của Mỹ trong khu vực "có lợi" cho Philippines. Đây là lý do tại sao ông phản đối đề xuất các nước ngoài khu vực không được thảo luận về COC. Là một nhà ngoại giao, ông sẽ không từ biện pháp nào để bảo vệ chủ quyền và tự do của đất nước. Ông nhấn mạnh sự hỗ trợ quân sự của Mỹ là cần thiết vì toàn bộ thế trận quốc phòng của Philippines phụ thuộc vào Hiệp ước Phòng thủ chung MDT. Nếu bị xâm phạm (ví dụ một cuộc tấn công nhắm vào tàu hải quân Philippines) ông sẽ gọi cho Mỹ. Bên cạnh đó, ông nhấn mạnh Philippines cũng không phản đối các cơ hội hợp tác kinh tế với Trung Quốc.

SCMP ngày 26/8 cho biết Trung Quốc đã phóng 2 lên lửa DF-26B và DF-21D tại Thanh Hải và Ninh Ba đến khu vực tập trận phía Đông Nam đảo Hải Nam. SCMP dẫn nguồn tin thân cận với quân đội Trung Quốc cho rằng hành động này gửi cảnh báo rõ ràng tới Mỹ, sau một ngày máy bay do thám U-2 của Mỹ bay vào vùng cấm bay phục vụ quân sự ngoài vùng biển Bột Hải.

Tờ Bưu điện Hoa Nam buổi sáng (Hồng Kông), ngày 25/8 dẫn lời ông Luhut Pandjaitan, Bộ trưởng Điều phối các vấn đề hàng hải và đầu tư Indonesia: “Chúng tôi không phải quốc gia nhỏ. Vậy tại sao chúng tôi phải chọn phe? Chúng tôi vốn có thị trường lớn”. Ông cho biết Indonesia có thị trường nội địa đủ lớn không cần Mỹ và Trung Quốc: dân số 273 triệu người, trong đó 50-55 triệu người thuộc tầng lớp trung lưu.

Từ ngày 24-26/8, Ngoại trưởng Indonesia Retno Marsudi thăm chính thức Singapore và hội đàm với Người đồng cấp Vivian Balakrishnan. Hai bên thảo luận các vấn đề quản lý không phận và huấn luyện quân sự một cách cởi mở và xây dựng. Hai bên đồng ý thúc đẩy mối quan hệ trong các lĩnh vực: (i) kinh tế kỹ thuật số và các khu công nghiệp, (ii) du lịch, (iii) cơ sở hạ tầng, (iv) thương mại và đầu tư. Hai bên cũng đồng ý gia hạn một thỏa thuận tài chính song phương trị giá 10 tỷ USD giữa Cơ quan Tiền tệ Singapore và Ngân hàng Indonesia.

Theo phóng viên TTXVN tại Jakarta, ngày 24/8, Hải quân Indonesia đã hạ thủy 2 tàu chiến Type PC-40 M được sản xuất trong nước mang tên là Karotang-872 và Mata Bongsang-873, tại Batam (quần đảo Riau). Hai tàu chiến sẽ được sử dụng cho các cuộc tuần tra tại Căn cứ Hải quân ở Lantamal I - Belawan, Bắc Sumatra và ở Lantamal X ở Jayapura, Papua. Tại lễ hạ thủy, Tham mưu trưởng Hải quân Indonesia, Đô đốc Yudo Margono, cho biết hai tàu này sẽ giúp tăng cường sức mạnh tuần tra của hải quân Indonesia và cải thiện an toàn trong vùng biển Indonesia.

Góc nhìn Quốc tế

+ Trung Quốc:

Báo Sina, ngày 27/8 cho biết Mỹ cấm vận khoa học kỹ thuật với 24 doanh nghiệp Trung Quốc do “các doanh nghiệp này giúp đỡ Trung Quốc xây dựng các đảo nhân tạo tại Biển Đông”. Báo Sina cho rằng Bộ Ngoại giao Trung Quốc đã nhiều lần lên tiếng Nam Hải chư đảo là lãnh thổ của Trung Quốc và Trung Quốc hoàn toàn có quyền xây dựng cơ sở hạ tầng, lắp đặt thiết bị quốc phòng tại đây. Điều này phù hợp với luật quốc tế. Trung Quốc cam kết duy trì hòa bình, ổn định khu vực với các nước ASEAN, hy vọng các nước liên quan tôn trọng nỗ lực của khu vực và hành động có lợi cho hòa bình, ổn định của khu vực.

Mạng Jinri Toutiao, ngày 22/8, đăng bình luận của Trương Đà Sinh (Đại học Thanh Hoa) cho rằng 3 nguy cơ có thể khiến Trung - Mỹ rơi vào cuộc Chiến tranh lạnh mới gồm: tách rời quan hệ Trung - Mỹ, sự đối đầu về chế độ chính trị ý thức hệ và xảy ra xung đột quân sự. Học giả kiến nghị 4 biện pháp: (i) Khởi động

kênh trao đổi giữa Bộ Quốc phòng và Bộ Ngoại giao hai nước, đặc biệt là đường dây nóng Bộ Quốc phòng; (ii) Đặt việc ngăn ngừa và tránh khủng hoảng ở vị trí quan trọng nhất; (iii) Khi xảy ra xung đột trên biển, hai bên cần trao đổi giữa lãnh đạo cấp cao ngay; (iv) Trước và sau bầu cử Mỹ, tiếp tục tăng cường cơ chế quản lý khủng hoảng an ninh, xây dựng lòng tin giữa quân đội hai nước, xây dựng cơ chế đường dây nóng giữa các chiến khu liên quan.

+ Châu Âu – Mỹ:

Julian Ku (Hofstra University School of Law, Mỹ), ngày 26/8 cho rằng mặc dù Trung Quốc chỉ có 1 thẩm phán tại tòa ITLOS nhưng khả năng vị thẩm phán này sẽ giữ vai trò quản lý và tham gia vào các sự vụ mà Trung Quốc có lợi ích. Trung Quốc có thể thành lập các nhóm nhỏ để xử lý các tranh chấp cụ thể. Ví dụ, đã có nhóm 11 thẩm phán về tranh chấp đối với lãnh thổ đáy biển. Việc Trung Quốc trùng cử thẩm phán ITLOS nằm trong chiến lược dài hạn của nước này nhằm chiếm vị trí lãnh đạo ở các tổ chức quốc tế.

TS. Alfred McCoy (University of Wisconsin-Madison, Mỹ) ngày 25/8 trên OneNews, cho rằng để đưa cạnh tranh chiến lược lên một bước mới, Mỹ cần Philippines. Các căn cứ của Mỹ ở Guam, Okinawa và Darwin vẫn khá xa về mặt địa lý. Chỉ có căn cứ của Philippines mới có thể giúp Mỹ đủ gần để thách thức Trung Quốc ở Biển Đông.

+ Đông Nam Á:

NBR ngày 25/08 xuất bản báo cáo "An emerging China-centric order China's Vision for a New World Order in Practice" biên tập bởi Nadège Rolland, với nhận định chung: Trung Quốc đang định hình lại hệ thống quốc tế cho phù hợp hơn với nhãn quan và lợi ích của Trung Quốc. Báo cáo khuyến nghị vấn đề cấp thiết là phải hiểu rõ hơn về các cơ chế, thể chế, chuẩn mực và quy tắc mà Bắc Kinh muốn thúc đẩy trong trật tự mới mà Trung Quốc đóng vai trò trung tâm. Báo cáo tập trung đánh giá (i) mục tiêu của Trung Quốc, (ii) công cụ ưu tiên của Trung Quốc và (iii) mức độ hiệu quả mà Trung Quốc đã triển khai ở các nước, tổ chức và các khu vực. Về chính sách can dự của Trung Quốc ở Campuchia, Chris Horton cho rằng nỗ lực của Trung Quốc khi "đầu tư" vào kinh tế, quân sự và chính trị trong khoảng 5-10 năm trở lại đây đã phát huy ảnh hưởng của Trung Quốc ở Campuchia và khu vực.

Trung Quốc có sự phục tùng của Campuchia trong các vấn đề khu vực và quốc tế như Biển Đông, Mekong – Lan Thương. Tuy nhiên, quan hệ phụ thuộc của Campuchia vào Trung Quốc phải đối mặt với thách thức đang lớn dần là sự bất mãn của người dân.

+ Các nước khác:

Nhà xuất bản Cengage Learning Asia (Úc) ngày 26/8 thông báo thu hồi khoảng 750 cuốn sách giáo khoa có in hình bản đồ Đường lưỡi bò phi pháp của Trung Quốc. Theo *The Guardian*, cuốn sách về ngôn ngữ, văn hóa và xã hội Trung Quốc này của hai tác giả Xu Jixing và Ha Wei, đã bán được 633 cuốn tại Úc và 100 cuốn ở nước ngoài. Ngoài Đường lưỡi bò, bản đồ còn thể hiện yêu sách Tứ Sa phi pháp của Trung Quốc đối với các quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa, bãi Macclesfield và quần đảo Pratas. Hai tác giả phủ nhận trách nhiệm trong khi nhà xuất bản xin lỗi và nói sự việc là do sơ suất của biên tập viên. Cuốn sách đang được sử dụng tại ít nhất 11 trường trung học ở bang Victoria.

Biên tập: Mai Hương

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.